

Nulmeting administratieve lasten autonome regelgeving decentrale overheden

Een meting naar de administratieve lasten van decentrale overheden in opdracht van het ministerie van BZK.

19 november 2013

Nulmeting administratieve lasten autonome regelgeving decentrale overheden

Een meting naar de administratieve lasten van decentrale overheden in opdracht van het ministerie van BZK.

Nieuwegein, 19 november 2013

drs. ing. P.M.H.H. Bex

drs. ing. R.E. Blank

mr. S.A. (Stefan) Prij

SIRA Consulting is inhoudelijk verantwoordelijk voor deze rapportage. De in deze rapportage opgenomen teksten en onderzoeksresultaten mogen uitsluitend worden gebruikt als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken mits de bron duidelijk wordt vermeld. Vermenigvuldiging en/of openbaarmaking in welke vorm ook, is uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming van SIRA Consulting. SIRA Consulting aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

Inhoudsopgave

1	Introductie en achtergrond	2
1.1	Introductie	2
1.2	Achtergrond	3
2	Projectdoelstellingen en -uitgangspunten	4
2.1	Projectdoelstellingen	4
2.2	Uitgangspunten	5
2.3	Werkwijze	6
3	Nulmeting gemeenten	8
3.1	Producten gemeenten	8
4	Nulmeting waterschappen	12
4.1	Producten waterschappen	12
4.2	Nulmeting AL 2010	13
5	Nulmeting provincies	15
5.1	Producten provincies	15
5.2	Nulmeting AL 2010	16
6	Indicatieve 1-meting	17
6.1	Gemeenten	17
6.2	Waterschappen	19
6.3	Provincies	20
7	Ontwikkelingen	22
7.1	I-NUP	22
7.2	Omgevingsdiensten (RUD's)	22
7.3	Omgevingswet	22
7.4	Crisis en herstelwet	23
8	Conclusies en aanbevelingen	24
8.1	Conclusies	24
8.2	Aanbevelingen	25

1 Introductie en achtergrond

1.1 Introductie

De afgelopen jaren is het verminderen van de regeldruk voor bedrijven en burgers een belangrijk aandachtspunt geweest voor de nationale en decentrale overheden. Om nadere invulling te geven aan deze ambitie heeft de Rijksoverheid met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Unie van Waterschappen (UvW) Bestuursafspraken gemaakt voor de periode 2011-2015. Daarin staat dat de Rijksoverheid en de medeoverheden gezamenlijk de administratieve lasten (AL) verminderen met minimaal 5% per jaar vanaf 2012.

Om te kunnen toetsen of de verschillende partijen deze reductiedoelstelling zullen behalen, is het noodzakelijk dat de AL aan het einde van deze periode kunnen worden vergeleken met de AL aan het begin van deze periode. Hiertoe is het ministerie van BZK het project 'Nulmeting administratieve lastendruk burgers en bedrijven' gestart. In opdracht van het ministerie is een nulmeting uitgevoerd naar de omvang van de AL voor bedrijven en burgers die voortkomen uit de regelgeving van de decentrale overheden. Dit zijn gemeenten, provincies en waterschappen. Alleen de belangrijkste producten uit deze regelgeving zijn onderzocht, waarbij naar het Pareto-principe wordt gewerkt.

De kwantitatieve resultaten van de nulmeting, die in opdracht van het ministerie van BZK is uitgevoerd, zijn in deze rapportage opgenomen en met de VNG, IPO en UvW afgestemd.

1.2 Achtergrond

Het kabinet zet zich samen met de decentrale overheden in om de regeldruk te verminderen. Zo moeten deze lasten tussen 2012 en 2017 structureel met 2,5 miljard¹ per jaar worden gereduceerd. De regelgeving die wordt uitgevoerd door decentrale overheden leidt voor burgers en bedrijven tot administratieve lasten. Hierbij gaat het om de producten die de decentrale overheden aanbieden, zoals vergunningen, meldingen en subsidies. Het grootste deel van deze producten vloeit voort uit regelgeving van het Rijk die door de decentrale overheden wordt uitgevoerd. Bijvoorbeeld de omgevingsvergunning voor milieu wordt door gemeenten en provincies uitgevoerd. Gemeenten en provincies hebben bij deze taken beperkte beleids- en uitvoeringsvrijheid en hiermee beperkte invloed op de omvang van de administratieve lasten die deze regelgeving met zich meebrengt.

Daarnaast hebben decentrale overheden autonome regelgeving. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het aanvragen van lokale vergunningen, zoals de parkeervergunning of het aanvragen van subsidies. De autonome regelgeving veroorzaakt tevens administratieve lasten. De administratieve lasten op basis van de autonome regelgeving zijn een beperkt deel van het totaal van deze lasten. Decentrale overheden hebben de mogelijkheid deze lasten te dereguleren en de regeldruk voor burgers en bedrijven te verminderen. Voor de regelgeving die zij uitvoeren in medebewind hebben de overheden deze vrijheid niet of in mindere mate.

Het ministerie van BZK heeft met de decentrale overheden een bestuursovereenkomst getekend, waarin de doelstellingen ten aanzien van het verminderen van administratieve lasten zijn opgenomen. Om deze voortgang te monitoren is het onderzoek 'Nulmeting administratieve lasten autonome regelgeving decentrale overheden' uitgevoerd. Dit onderzoek richt zich specifiek op de autonome regelgeving van decentrale overheden. De lasten die uit deze regelgeving voortvloeien zijn volledig door deze decentrale overheden te beïnvloeden.

¹ Kamerbrief: Goed geregeld, een verantwoorde vermindering van regeldruk 2012 - 2017

2 Projectdoelstellingen en -uitgangspunten

2.1 Projectdoelstellingen

De doelstellingen van het project ‘Nulmeting administratieve lasten autonome regelgeving decentrale overheden’ zijn als volgt geformuleerd:

1. Het selecteren van de voor de AL belangrijkste producten voor bedrijven en burgers² uit de regelgeving van gemeenten, provincies en waterschappen.
2. Het verzamelen van gegevens voor het berekenen van de AL van burgers en bedrijven voor de geselecteerde producten op de peildata 14 oktober 2010³ en 30 juni 2012.
3. Het berekenen van de AL van de geselecteerde producten voor de twee peildata: oktober 2010 en medio 2012 en de verschillen hiertussen. De berekening geeft per geselecteerd product de omvang van de AL voor burgers (in uren en euro's) en bedrijven (in euro's). De berekening wordt uitgevoerd met een integraal kostenmodel op basis van de methodiek van het Standaard Kosten Model (SKM). In dit model is per geselecteerd product van gemeenten, provincies en waterschappen opgenomen welke indieningsvereisten van toepassing zijn, welke procedures en werkprocessen moeten worden gevolgd en welke administratieve handelingen hieraan gekoppeld zijn. Het kostenmodel is eigendom van de opdrachtgever (ministerie van BZK). Indien na afronding van het project een eenmalige nadere uitleg van het model voor gebruikers gewenst is, dan zal SIRA Consulting deze uitleg zonder meerkosten verzorgen.
4. Het samenvatten van de projectresultaten in een eindrapportage, waarbij ook het kostenmodel met de onderliggende documentatie wordt opgeleverd. Dit stelt de opdrachtgever in staat om te zijner tijd zelfstandig eventuele veranderingen in de regelgeving door te rekenen op AL-effecten.

² Het gaat hierbij zowel om individuele burgers als om georganiseerde burgers zoals in sport- en buurtverenigingen. Bij eerdere AL-nulmetingen voor provincies zijn de AL van deze doelgroep apart gemeten, maar ook bij gemeenten en waterschappen zijn deze van toepassing.

³ Dit is de startdatum van het kabinet Rutte I. Hiermee is dit een duidelijk afgebakend punt en een startpunt voor het inzetten van de deregulering door de verschillende overheidsorganisaties.

2.2 Uitgangspunten

In het project 'Nulmeting administratieve lasten autonome regelgeving decentrale overheden' zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Om haar publieke belangen te kunnen waarborgen legt de overheid aan het bedrijfsleven, burgers en medeoverheden verplichtingen op tot het doen of nalaten van handelingen of gedragingen (inhoudelijke verplichtingen) en daarnaast verplichtingen tot het verschaffen van informatie over die handelingen en gedragingen (informatieverplichtingen). Om aan de informatieverplichtingen te voldoen moeten bedrijven en burgers handelingen uitvoeren, zoals het invullen van formulieren, registreren en bewaren van informatie of het verzamelen van aanvullende informatie.
Administratieve lasten voor het bedrijfsleven zijn de kosten om te voldoen aan informatieverplichtingen voortvloeiend uit wet- en regelgeving van de overheid. Het gaat om het verzamelen, bewerken, registreren, bewaren en ter beschikking stellen van informatie. Deze kosten hebben betrekking op de door de bedrijven bestede tijd (uitgedrukt in uren en vermenigvuldigd met een uurtarief) en de gemaakte (out-of-pocket) kosten (uitgedrukt in euro's). De administratieve lasten voor burgers worden echter uitgedrukt in uren en de gemaakte (out-of-pocket) kosten.
- Het onderzoek richt zich op de administratieve lasten (AL) van producten (bijvoorbeeld vergunningen of meldingen) die medeoverheden aanbieden. Hierbij gaat het specifiek om autonome producten, zoals de gemeentelijke APV en producten in medebewind met beleids- en uitvoeringsvrijheid. De AL van producten in medebewind zonder beleids- en uitvoeringsvrijheid maken reeds onderdeel uit van de door de individuele departementen uitgevoerde metingen.
- In het onderzoek zijn niet alle producten⁴ onderzocht. Het onderzoek richt zich op de producten die de hoogste AL voor de doelgroepen veroorzaken. Met behulp van het Pareto-principe, waarbij 20% van de producten 80% van de AL veroorzaken, zijn samen met de koepels de producten geselecteerd. Op basis van eerder uitgevoerde onderzoeken bij gemeenten en provincies is in samenspraak met de koepels de selectie gemaakt.
- Een aantal provincies onderscheidt de doelgroep Maatschappelijke Instellingen. Maatschappelijke Instellingen vragen veel subsidies aan bij de provincies. De AL die hieruit voortvloeien worden uitgedrukt in euro's en zijn meegenomen bij bedrijven. Hiermee sluit de meting van provincies aan bij die van waterschappen en gemeenten.
- Voor het meten van de administratieve lasten is een steekproef uitgevoerd bij gemeenten, provincies en waterschappen. Hierbij is tevens gebruik gemaakt van recent uitgevoerde onderzoeken bij deze overheden.
- Voor het uitvoeren van de indicatieve 1-meting zijn de veranderingen ten opzichte van de nulmeting van 2010 op hoofdlijnen in kaart gebracht. In deze indicatieve 1-meting is nagegaan welke verbetermaatregelen door de decentrale overheden zijn uitgevoerd en wat de effecten hiervan zijn op de administratieve lasten van bedrijven en burgers.

⁴ Onder producten wordt hier verstaan vergunningen, meldingen, aanvragen, toestemmingen en onthefingen.

2.3 Werkwijze

Het onderzoek 'Nulmeting administratieve lasten autonome regelgeving decentrale overheden' is zo uitgevoerd dat op een efficiënte wijze is omgegaan met reeds beschikbare onderzoeksgegevens. Het onderzoek sluit hierdoor aan bij de eerdere gegevens en hiermee is de belasting voor medeoverheden geminimaliseerd.

□ Het selecteren van de producten.

Om de te onderzoeken producten te selecteren is gebruik gemaakt van de kennis uit het onderzoek 'Meting AL gemeentelijke regelgeving 2010'⁵ en de verschillende lastenonderzoeken⁶ die in opdracht van gemeenten, waterschappen en provincies zijn uitgevoerd. Deze onderzoeken zijn nader geanalyseerd, waarbij is nagegaan welke van de hierin onderzochte producten de hoogste AL voor bedrijven en burgers in 2010 veroorzaaken. Op basis van deze analyse is een voorlopige selectie gemaakt.

Deze voorlopige selectie van de producten is aan de koepels (VNG, IPO en UvW) voorgelegd. Dit heeft geresulteerd in de definitieve selectie, die in dit onderzoek is gebruikt.

□ Het opstellen van de kostenmodellen en deskresearch.

In excel is voor iedere koepel een kostenmodel opgesteld. In dit model is per product een procedure uitgewerkt. Per product is nagegaan welke stappen (procedure) een bedrijf of burger moet doorlopen en welke informatie zij aan de decentrale overheden moeten overleggen.

Voor het opstellen van de procedures per product is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de beschikbare kennis en gegevens uit voorgaande lastenonderzoeken, die zijn uitgevoerd in opdracht van gemeenten, provincies en waterschappen. Deze gegevens zijn voor deze meting waar nodig geactualiseerd.

□ Het maken van een eerste raming van de lasten en aanvullen van ontbrekende gegevens.

Met de kostenmodellen is een eerste raming gemaakt van de administratieve lasten. Om deze raming te kunnen maken zijn de aanvullende gegevens verzameld, zoals het aantal maal dat bedrijven en burgers de onderzochte producten per jaar aanvragen. Hiervoor is een steekproef⁷ uitgevoerd. In deze steekproef is tevens per product nagegaan welke procedure (lasten zware, reguliere of lasten arme) wordt gehanteerd. Deze gegevens zijn ingevuld om te komen tot een raming van de lasten per oktober 2010.

□ Nagaan van de verbetermaatregelen tussen oktober 2010 en juni 2012.

Voor het uitvoeren van de indicatieve 1-meting is nagegaan welke verbeteracties de decentrale overheden hebben uitgevoerd en welke effecten deze hebben op de administratieve lasten van bedrijven en burgers. Hierbij is gekeken naar verbeteracties die door meerdere organisaties zijn ingezet, gebaseerd op de kennis van SIRA Consulting van gemeenten, provincies en waterschappen. Daarnaast is aan de koepels gevraagd welke maatregelen zijn doorgezet. Van deze maatregelen is nagegaan welke effecten deze hebben op de producten die in de meting zijn onderzocht.

⁵ Dit project heeft SIRA Consulting in opdracht van de VNG uitgevoerd, waar zowel het ministerie van EZ als BZK bij betrokken zijn geweest.

⁶ SIRA Consulting heeft in het verleden ongeveer 120 dereguleringsonderzoeken bij gemeenten uitgevoerd, 8 bij provincies en 1 bij een waterschap. Daarnaast zijn 100 onderzoeken uitgevoerd naar de dienstverlening van decentrale overheden, zoals gemeenten, provincies en waterschappen.

⁷ Hiervoor zijn gegevens gebruikt van 25 gemeenten, 4 provincies en 4 waterschappen. Van organisaties is de website bekeken, waarbij de informatie over de producten is nagegaan en zijn aanvullende vragen in (telefonische) interviews gesteld.

□ **Inventariseren van overige verbeteringen.**

Niet alle maatregelen die door de overheden zijn ingezet hebben betrekking op het verminderen van de autonome administratieve lasten tussen de periode 2010-2012. Sommige maatregelen hebben betrekking op de lasten in medebewind, dienstverlening van de overheden en andere maatregelen dragen bij aan het verminderen van de administratieve lasten na 2012. De voornaamste maatregelen zijn in deze rapportage benoemd.

□ **Het samenvatten van de resultaten in een rapportage.**

De kwantitatieve resultaten van het onderzoek zijn in deze beknopte rapportage samengevat. Deze resultaten zijn aan de opdrachtgever (ministerie van BZK), de koepels van de decentrale overheden en het ministerie van Economische Zaken voorgelegd. Op basis van de feedback is de rapportage definitief gemaakt en is deze samen met de opgestelde kostenmodellen opgeleverd.

3 Nulmeting gemeenten

In het onderliggende hoofdstuk presenteren wij de resultaten van de meting naar de omvang van de AL die worden veroorzaakt door gemeenten. De lasten zijn in kaart gebracht per 14 oktober 2010.

3.1 Producten gemeenten

Voor het meten van de administratieve lasten van burgers en bedrijven richt dit onderzoek zich op de producten die de hoogste AL veroorzaken. Op basis van onze ervaringen met het uitvoeren van metingen en onze ervaringen bij gemeenten en in overleg met de opdrachtgever en begeleidingscommissie is een selectie gemaakt van de voornaamste producten die gemeenten aan burgers en bedrijven aanbieden. Sinds de invoering van de Wabo vallen veel procedures binnen de omgevingsvergunning. Hierbij gaat het om een omgevingsvergunning voor het kappen van een boom tot een omgevingsvergunning voor het wijzigen van een bestemmingsplan. Binnen de omgevingsvergunning zijn de procedures geüniformeerd, maar zowel het beleidsdoel, de gevraagde indieningsvereisten en de mate waarop deze kunnen worden gedereguleerd verschillen aanzienlijk. Om deze reden is ervoor gekozen de individuele procedures⁸ in deze meting op te nemen. In de onderstaande tabel zijn de producten opgenomen.

⁸ In de meting is echter wel rekening gehouden met eventuele samenloop met ander procedures in de omgevingsvergunning. Dit leidt tot minder informatie uitvraag door de overheid.

Tabel 1. Producten gemeenten.

Nr	Producten	Burger	Bedrijven
1	Omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan	☒	☒
2	Sloopmelding		☒
3	Grondafraven en verplaatsen		☒
4	Gebruiksvergunning/brandveiligheid		☒
5	Parkeeronthefing bedrijven		☒
6	Bouwgrond uitgifte		☒
7	Kabels en leidingen in de openbaregrond		☒
8	Ontheffing rijden voetgangersgebied		☒
9	Monumentenvergunning (gemeentelijk)		☒
10	Omgevingsvergunning in- en uitrit	☒	☒
11	Evenementenvergunning groot	☒	☒
12	Evenementenmelding	☒	☒
13	Omgevingsvergunning kappen	☒	☒
14	Ontheffinggeluidshinder APV		☒
15	Omgevingsvergunning opbrek		☒
16	Omgevingsvergunning reclame		☒
17	Marktvergunning		☒
18	Standplaatsvergunning		☒
19	Ventvergunning		☒
20	Kwijtschelden belastingen, bestaande cliënten	☒	☒
21	Bezwaar en beroep	☒	☒
22	Gehandicapten parkeerkaart	☒	
23	Collectevergunning	☒	
24	Vakantiemelding bijstand	☒	
25	Gehandicapten voorziening WMO rolstoel	☒	
26	Gehandicapten voorziening WMO vervoer	☒	
27	Gehandicapten voorziening WMO kleine woonvoorzieningen	☒	
28	Bijzondere bijstand bestaande cliënten	☒	
29	Bijzondere bijstand nieuwe cliënten	☒	
30	ROF-je	☒	

Op basis van de onderzoeksgegevens is met behulp van het kostenmodel een raming gemaakt van de AL voor de voornaamste producten die bedrijven bij gemeenten aanvragen. In tabel 2 is de raming van deze lasten weergegeven.

Tabel 2. Omvang van de AL in 2010 voor bedrijven.

Nr	Producten	AL bedrijven '10 (€/jaar)
1	Omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan	€ 10.370.000
2	Sloopmelding	€ 6.600.000
3	Grondaftgraven en verplaatsen	€ 7.210.000
4	Gebruiksvergunning/brandveiligheid	€ 2.060.000
5	Parkeeronthefing bedrijven	€ 4.760.000
6	Bouwgrond uitgifte	€ 6.340.000
7	Kabels en leidingen in de openbaregrond	€ 5.290.000
8	Ontheffing rijden voetgangersgebied	€ 1.120.000
9	Monumentenvergunning (gemeentelijk)	€ 5.150.000
10	Omgevingsvergunning in- en uitrit	€ 530.000
11	Evenementenvergunning groot	€ 6.440.000
12	Evenementenmelding	€ 2.370.000
13	Omgevingsvergunning kappen	€ 610.000
14	Ontheffinggeluidshinder APV	€ 360.000
15	Omgevingsvergunning opbrek	€ 2.700.000
16	Omgevingsvergunning reclame	€ 470.000
17	Marktvergunning	€ 760.000
18	Standplaatsvergunning	€ 630.000
19	Ventvergunning	€ 60.000
20	Kwijtschelden belastingen, bestaande cliënten	€ 80.000
21	Bezwaar en beroep	€ 950.000
	Totaal	€ 64.850.000

Uit tabel 2 komt naar voren dat:

- Het totaal van de AL van de onderzochte producten bedraagt een geraamde € 65 miljoen per jaar.
- De verschillende aspecten van de omgevingsvergunning de grootste lasten veroorzaken. In de praktijk maken bedrijven gebruik van externen om te voldoen aan de indieningsvereisten.
- De ventvergunning beperkte AL voor bedrijven veroorzaakt⁹. Deze vergunning is de afgelopen jaren in veel gemeenten geschrapt. Met het schrappen van de overige vergunningen kunnen de lasten verder worden verminderd.

⁹ De productselectie is gebaseerd op eerder uitgevoerde onderzoeken. In de periode tot en met 2010 hebben veel gemeenten deze vergunning gedereguleerd, waardoor deze in de onderliggende nulmeting beperkte AL veroorzaken.

Tabel 3. Omvang van de AL in 2010 voor burgers.

Nr	Producten	AL burgers '10 (uren/jaar)	AL burgers '10 (€/jaar)
1	Omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan	20.000	€ 6.000.000
2	Gehandicapten parkeerkaart	340.000	€ 473.000
3	Collectevergunning	4.000	€ 1.000
4	Omgevingsvergunning in- en uitrit	10.000	€ 1.000
5	Evenementenvergunning groot	500.000	€ 11.000
6	Evenementenmelding	50.000	€ 2.000
7	Omgevingsvergunning kappen	30.000	€ 5.000
8	Vakantiemelding bijstand	80.000	€ 35.000
9	Bijstandsuitkering voorschot	100.000	€ 193.000
10	Gehandicapten voorziening WMO rolstoel	270.000	€ 51.000
11	Gehandicapten voorziening WMO vervoer	480.000	€ 79.000
12	Gehandicapten voorziening WMO kleine woonvoorzieningen	400.000	€ 74.000
13	ROF-je	3.800.000	€ 2.626.000
14	Kwijtschelden belastingen, bestaande cliënten	660.000	€ 231.000
15	Bezwaar en beroep	720.000	€ 1.154.000
16	Bijzondere bijstand bestaande cliënten	210.000	€ 6.000
17	Bijzondere bijstand nieuwe cliënten	250.000	€ 81.000
	Totaal	7.966.000	€ 11.028.000

Uit tabel 3 komt naar voren dat:

- De AL voor burgers ongeveer 8 miljoen uur en € 11 miljoen per jaar bedragen.
- Het grootste deel van de kosten voortvloeit uit de omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan. Burgers maken voor deze procedure gebruik van externe inhuur.
- De collectevergunning nog beperkt door burgers wordt aangevraagd. De administratieve lasten die hieruit voortvloeien zijn dan ook beperkt.

In de praktijk zijn er drie procedures waarop van een bestemmingsplan kan worden afgeweken. Deze procedures liggen vast in Rijksregelgeving en daarom hebben gemeenten in de praktijk hierop een beperkte invloed. De zogenaamde 'binnenplanse afwijking' liggen wel binnen de invloedssfeer van gemeenten. Hiermee zijn de gemeten AL van het product 'Omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan' niet geheel te beïnvloeden door gemeenten.

4 Nulmeting waterschappen

In het onderliggende hoofdstuk presenteren wij de resultaten van de meting naar de omvang van de AL die worden veroorzaakt door waterschappen. De lasten zijn in kaart gebracht per 14 oktober 2010.

4.1 Producten waterschappen

Voor het meten van de administratieve lasten van burgers en bedrijven richt dit onderzoek zich op de producten die de hoogste AL veroorzaken. Op basis van onze ervaringen met het uitvoeren van metingen en ervaringen bij waterschappen en rekening houdend met de bestuursovereenkomst die de Unie van Waterschappen met het ministerie van BZK heeft afgesloten, is een selectie gemaakt van de voornaamste producten die waterschappen aan burgers en bedrijven aanbieden. Hierbij zijn alleen de autonome producten geselecteerd. Deze keuze is met de Unie van Waterschappen afgestemd.

Tabel 4. Producten bedrijven.

nr	Producten
1	Waterwetvergunning Keur Complex
2	Waterwetvergunning Keur eenvoudig
3	Melding algemene regels
4	Kwijtschelden belastingen
5	Bezwaar en beroep Keur
6	Bezwaar Belastingen

De geselecteerde producten hebben samenhang met de inspanningen die de Unie van Waterschappen samen met de individuele waterschappen levert om de AL te verminderen. De Unie van Waterschappen heeft dit in het ‘Convenant vermindering regeldruk’ met het ministerie van BZK verwoord in de onderstaande thema’s:

1. Actualisering en uniformering model Keur
2. Waterloket Online
3. Kwijtschelding
4. Mediation

De samenhang tussen deze thema’s en de geselecteerde producten staat in tabel 5 weergegeven. Concreet maakt dit inzichtelijk welke inspanningen effect hebben op de geselecteerde producten en op deze wijze een bijdrage leveren aan het verminderen van de regeldruk.

Tabel 5. Samenhang tussen inspanningen en producten.

Producten	Actualiseren en uniformeren Modelkeur	Watertoket Online	Kwijtschelding	Mediation
Waterwetvergunning Keur Complex	☒	☒		
Waterwetvergunning Keur eenvoudig	☒	☒		
Melding algemene regels	☒	☒		
Kwijtschelden belastingen			☒	
Bezwaar en beroep Keur				☒
Bezwaar Belastingen				☒

4.2 Nulmeting AL 2010

Op basis van de onderzoeksgegevens is met behulp van het kostenmodel een raming gemaakt van de administratieve lasten van burgers en bedrijven. In tabel 6 en 7 van deze rapportage staan deze lasten weergegeven.

Tabel 6. Omvang van de AL in 2010 voor bedrijven.

nr	Producten	AL bedrijven (€/jaar) 2010
1	Waterwetvergunning Keur Complex	€ 4.870.000
2	Waterwetvergunning Keur eenvoudig	€ 2.190.000
3	Melding algemene regels	€ 1.290.000
4	Bezwaar en beroep Keur	€ 146.000
5	Bezwaar Belastingen	€ 441.000
	Totaal	€ 8.940.000

Uit tabel 6 komt naar voren dat:

- De totale AL van de gemeten decentrale regelgeving worden geraamd op € 9 miljoen per jaar.
- Het grootste deel van de AL voor bedrijven voortvloeit uit het aanvragen van de Waterwetvergunning Keur Complex. Hierbij gaat het om vergunningen voor activiteiten die significante invloed hebben op de waterhuishouding of waterkeringen. Dit komt omdat bedrijven voor het aanvragen veelal gebruik maken van specialistische kennis.
- Bezwaar en beroep Keur veroorzaakt de minste administratieve lasten voor bedrijven.

Tabel 7. Omvang van de AL in 2010 voor burgers.

nr	Producten	AL burgers (uren/jaar) 2010	AL burgers(€/jaar) 2010
1	Waterwetvergunning Keur Complex	5.600	€ 208.600
2	Waterwetvergunning Keur eenvoudig	9.200	€ 126.000
3	Melding algemene regels	4.000	€ 50.000
4	Kwijtschelden belastingen	150.000	€ 113.000
5	Bezwaar en beroep Keur	1.000	€ 94.000
6	Bezwaar Belastingen	190.000	€ 875.000
	Totaal	360.000	€ 1.466.000

Uit tabel 7 komt naar voren dat:

- De totale AL wordt geraamd op 360.000 uur per jaar en € 1,5 miljoen per jaar.
- Het grootste deel van de AL voor burgers voortvloeit uit het Bezwaar Belastingen. Een groot aantal burgers maakt bezwaar tegen de omvang van de belastingen.
- Het aanvragen van Kwijtschelden belastingen eveneens hoge lasten veroorzaakt. Een groot aantal burgers in Nederland maakt van deze mogelijkheid gebruik.

5 Nulmeting provincies

In het onderliggende hoofdstuk presenteren wij de resultaten van de meting naar de omvang van de AL die worden veroorzaakt door waterschappen. De lasten zijn in kaart gebracht per 14 oktober 2010.

5.1 Producten provincies

Voor het meten van de administratieve lasten van burgers en bedrijven richt dit onderzoek zich op de producten die de hoogste AL veroorzaken. Op basis van onze ervaringen met het uitvoeren van metingen en onze ervaringen bij provincies en in afstemming met IPO is een selectie gemaakt van de voornaamste producten die provincies aan burgers en bedrijven aanbieden. Hierbij zijn alleen de producten geselecteerd die provincies autonoom aanbieden.

Tabel 8. Producten provincies.

nr	Producten
1	Kabels leidingen in de provinciale weg
2	Concessie personenvervoer
3	Exploitatie personenvervoer
4	Subsidie- eenvoudig
5	Subsidie - gemiddeld
6	Subsidie - zwaar
7	Investeringsbudget landelijk gebied
8	Bezwaar en beroep

De provincies subsidieëren tal van activiteiten binnen de regio. De doelstellingen en benamingen van deze subsidies komen niet overeen. Om het provinciale subsidiekader in het onderzoek te betrekken zijn de subsidies in drie categorieën opgedeeld, namelijk eenvoudig, gemiddeld en zwaar. Onder deze indeling vallen alle autonome provinciale subsidies en is aangesloten bij de indeling die door de provincies wordt gehanteerd bij het implementeren van het Rijkssubsidiekader.

5.2 Nulmeting AL 2010

Op basis van de onderzoeksgegevens is met behulp van het kostenmodel een raming gemaakt van de administratieve lasten van burgers en bedrijven. In tabel 9 en 10 van deze rapportage staan deze lasten weergegeven.

Tabel 9. Omvang van de AL in 2010 voor bedrijven.

Producten	AL bedrijven '10 (€/jaar)
Kabels leidingen in de provinciale weg	€ 902.000
Concessie personenvervoer	€ 99.000
Exploitatie personenvervoer	€ 106.000
Subsidie- eenvoudig	€ 2.375.000
Subsidie - gemiddeld	€ 1.993.000
Subsidie - zwaar	€ 3.210.000
Investeringsbudget landelijk gebied	€ 578.000
Bezwaar en beroep	€ 357.000
Totaal	€ 9.620.000

Uit tabel 9 komt naar voren dat:

- De geraamde AL uit autonome provinciale regelgeving € 9,6 miljoen per jaar bedragen.
- Het grootste deel van de AL voor bedrijven voortvloeit uit het aanvragen van subsidies.

Tabel 10. Omvang van de AL in 2010 voor burgers.

Producten	AL burgers '10 (uren/jaar)	AL burgers '10 (€/jaar)
Subsidie- eenvoudig	7.700	€ -
Subsidie - gemiddeld	4.000	€ 180.000
Bezwaar en beroep	5.000	€ 122.000
Totaal	16.700	€ 302.000

Uit tabel 10 komt naar voren dat:

- De totale AL voor burgers ongeveer 16.700 uur en € 302.000 per jaar bedragen.
- Het grootste deel van de AL voor burgers voortvloeit uit het aanvragen van subsidies.

6 Indicatieve 1-meting

In de periode tussen 14 oktober 2010 en 30 juni 2012 zijn inspanningen gedaan om de administratieve lasten voor burgers en bedrijven te verminderen. In dit onderzoek is een indicatieve 1-meting uitgevoerd naar de lasten per 30 juni 2012 en de gerealiseerde reductie.

6.1 Gemeenten

Tabel 11. Indicatieve 1-meting bedrijven.

Nr	Producten	AL bedrijven '10 (€/jaar)	AL bedrijven '12 (€/jaar)
1	Omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan	€ 10.370.000	€ 10.370.000
2	Sloopmelding	€ 6.600.000	€ 6.600.000
3	Grondaftgraven en verplaatsen	€ 7.210.000	€ 7.210.000
4	Gebruiksvergunning/brandveiligheid	€ 2.060.000	€ 2.060.000
5	Parkeeronthefing bedrijven	€ 4.760.000	€ 4.760.000
6	Bouwgrond uitgifte	€ 6.340.000	€ 6.340.000
7	Kabels en leidingen in de openbaregrond	€ 5.290.000	€ 5.290.000
8	Ontheffing rijden voetgangersgebied	€ 1.120.000	€ 1.120.000
9	Monumentenvergunning (gemeentelijk)	€ 5.150.000	€ 5.150.000
10	Omgevingsvergunning in- en uitrit	€ 530.000	€ 530.000
11	Evenementenvergunning groot	€ 6.440.000	€ 6.440.000
12	Evenementenmelding	€ 2.370.000	€ 2.370.000
13	Omgevingsvergunning kappen	€ 610.000	€ 610.000
14	Ontheffinggeluidshinder APV	€ 360.000	€ 360.000
15	Omgevingsvergunning opbrek	€ 2.700.000	€ 2.700.000
16	Omgevingsvergunning reclame	€ 470.000	€ 470.000
17	Marktvergunning	€ 760.000	€ 760.000
18	Standplaatsvergunning	€ 630.000	€ 630.000
19	Ventvergunning	€ 60.000	€ 60.000
20	Kwijtschelden belastingen, bestaande cliënten	€ 80.000	€ 80.000
21	Bezwaar en beroep	€ 950.000	€ 950.000
	Totaal	€ 64.850.000	€ 64.850.000

Uit de tabel komt naar voren dat de AL voor bedrijven in de praktijk niet meetbaar zijn afgenomen. Gemeenten hebben zich al voor 2010 ingespannen om de administratieve lasten voor bedrijven te verminderen. In de periode 2007 tot en met 2010 zijn de AL voor bedrijven met 11% verminderd¹⁰. Hierbij zijn echter andere producten gehanteerd, waardoor de cijfers niet direct zijn te vergelijken. In deze periode zijn de relatief snelle reducties reeds doorgevoerd.

In de periode tussen 2010 en 2012 hebben gemeenten de nodige inspanningen geleverd om de regeldruk te verminderen, zoals het vormgeven van de omgevingsdiensten. Dit heeft echter nog niet geleid tot

¹⁰ 'Meting AL gemeentelijke regelgeving 2010' dat SIRA Consulting heeft uitgevoerd in opdracht van de VNG.

een meetbare lastenvermindering in de periode 2010 - 2012. Een deel van deze inspanningen hebben betrekking op de autonome producten en hiervan worden de effecten binnenkort inzichtelijk. Terwijl een ander deel van de inspanningen betrekking heeft op de regelgeving die gemeenten in medebewind uitvoeren. Deze inspanningen leveren in het kader van dit onderzoek geen meetbare AL-vermindering. Medebewindsregelgeving wordt in de lastenmetingen van het Rijk meegenomen.

Tabel 12. Indicatieve 1-meting burgers.

Nr	Producten	AL burgers '10 (uren/jaar)	AL burgers '10 (€/jaar)	AL burgers '12 (uren/jaar)	AL burgers '12 (€/jaar)	Reductie (uren/jaar)	Reductie (€/jaar)
1	Omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan	20.000	€ 6.000.000	20.000	€ 6.000.000	0	€ -
2	Gehandicapten parkeerkaart	340.000	€ 473.000	340.000	€ 473.000	0	€ -
3	Collectevergunning	4.000	€ 1.000	4.000	€ 1.000	0	€ -
4	Omgevingsvergunning in- en uitrit	10.000	€ 1.000	10.000	€ 1.000	0	€ -
5	Evenementenvergunning groot	500.000	€ 11.000	500.000	€ 11.000	0	€ -
6	Evenementenmelding	50.000	€ 2.000	50.000	€ 2.000	0	€ -
7	Omgevingsvergunning kappen	30.000	€ 5.000	30.000	€ 5.000	0	€ -
8	Vakantiemelding bijstand	80.000	€ 35.000	80.000	€ 35.000	0	€ -
9	Bijstandsuitkering voorschot	100.000	€ 193.000	100.000	€ 193.000	0	€ -
10	Gehandicapten voorziening WMO rolstoel	270.000	€ 51.000	270.000	€ 51.000	0	€ -
11	Gehandicapten voorziening WMO vervoer	480.000	€ 79.000	480.000	€ 79.000	0	€ -
12	Gehandicapten voorziening WMO kleine woonvoorzieningen	400.000	€ 74.000	400.000	€ 74.000	0	€ -
13	ROF-je	3.800.000	€ 2.626.000	2.800.000	€ 1.373.000	1.000.000	€ 1.254.000
14	Kwijtschelden belastingen, bestaande cliënten	660.000	€ 231.000	610.000	€ 212.000	50.000	€ 19.000
15	Bezwaar en beroep	720.000	€ 1.154.000	720.000	€ 1.154.000	0	€ -
16	Bijzondere bijstand bestaande cliënten	210.000	€ 6.000	210.000	€ 6.000	0	€ -
17	Bijzondere bijstand nieuwe cliënten	250.000	€ 81.000	250.000	€ 81.000	0	€ -
	Totaal	7.966.000	€ 11.028.000	6.869.000	€ 9.755.000	1.050.000	€ 1.273.000
						13%	12%

Uit tabel 12 komt naar voren dat:

- De AL door inspanningen van de gemeenten met ongeveer 1 miljoen uur en € 1,3 miljoen per jaar zijn afgenomen. De tijdsbesteding voor burgers is hiermee met ongeveer 14% verminderd, terwijl de kosten met 12% zijn afgenomen¹¹.
- De reductie vooral het gevolg is van het verder afschaffen van het ROF-je door gemeenten. Hierdoor moeten burgers die een uitkering aanvragen minder vaak informatie aan de gemeente aanleveren in de vorm van een rechtmatigheidsonderzoekformulier.

¹¹ In de periode 2007 - 2010 hebben gemeenten de administratieve lasten voor burgers verminderd. In het onderzoek 'Meting AL gemeentelijke regelgeving 2010' zijn de uren met ongeveer 30% afgenomen en de kosten met een geraamde 11% ten opzichte van 2007.

6.2 Waterschappen

De waterschappen hebben met ondersteuning van de Unie van Waterschappen tussen 14 oktober 2010 en 30 juni 2012 de nodige inspanningen geleverd om de regeldruk voor zowel burgers als bedrijven te verminderen. Een eerste inschatting van de effecten van deze inspanningen zijn met de indicatieve 1-meting in kaart gebracht.

Tabel 13. Indicatieve 1-meting bedrijven.

nr	Producten	AL bedrijven (€/jaar) 2010	AL bedrijven (€/jaar) 2012	Reductie (€/jaar)
1	Waterwetvergunning Keur Complex	€ 4.870.000	€ 4.790.000	€ 80.000
2	Waterwetvergunning Keur eenvoudig	€ 2.190.000	€ 2.060.000	€ 130.000
3	Melding algemene regels	€ 1.290.000	€ 1.210.000	€ 80.000
4	Bezwaar en beroep Keur	€ 146.000	€ 143.000	€ 3.000
5	Bezwaar Belastingen	€ 441.000	€ 436.000	€ 5.000
	Totaal	€ 8.940.000	€ 8.640.000	€ 298.000
				3%

Uit tabel 13 komt naar voren dat:

- De AL door inspanningen van de waterschappen met ongeveer € 298.000 euro per jaar voor bedrijven zijn afgenomen. Dit is een relatieve reductie van 3%.
- De AL-reductie vooral het gevolg is van de digitalisering die de waterschappen met het Waterloket Online hebben doorgevoerd. Aanvragers hoeven hierdoor formulieren niet meer uit te printen en op te sturen.

Tabel 14. Indicatieve 1-meting burgers.

nr	Producten	AL burgers (uren/jaar)	AL burgers(€/jaar)	AL burgers (uren/jaar)	AL burgers(€/jaar)	Reductie (uren/jaar)	Reductie (€/jaar)
1	Waterwetvergunning Keur Complex	5.600	€ 208.600	5.400	€ 208.300	200	€ 300
2	Waterwetvergunning Keur eenvoudig	9.200	€ 126.000	8.500	€ 125.000	700	€ 1.000
3	Melding algemene regels	4.000	€ 50.000	4.000	€ 50.000	0	€ -
4	Kwijtschelden belastingen	150.000	€ 113.000	30.000	€ 11.000	120.000	€ 101.000
5	Bezwaar en beroep Keur	1.000	€ 94.000	1.000	€ 92.000	0	€ 2.000
6	Bezwaar Belastingen	190.000	€ 875.000	188.000	€ 858.000	2.000	€ 18.000
	Totaal	360.000	€ 1.466.000	237.000	€ 1.344.000	122.900	€ 122.300
						34,1%	8,3%

Uit tabel 14 komt naar voren dat:

- De AL door inspanningen van de waterschappen met ongeveer € 122.000 euro en 123.400 uur per jaar zijn afgenomen. De kosten voor burgers zijn hiermee ongeveer 8% verminderd, terwijl de tijdsbesteding met 34% is afgenomen.
- Gebruik maken van automatisch kwijtschelden van belastingen een aanzienlijke bijdrage heeft geleverd aan het verminderen van de AL van burgers.

6.3 Provincies

Het verminderen van regeldruk staat bij provincies op de politieke agenda. Zo werken de provincies aan het implementeren van het Rijkssubsidiekader.

Tabel 15. Indicatieve 1-meting bedrijven.

Producten	AL bedrijven '10 (€/jaar)	AL bedrijven '12 (€/jaar)	Reductie (€/jaar)
Kabels leidingen in de provinciale weg	€ 902.000	€ 902.000	€ -
Concessie personenvervoer	€ 99.000	€ 99.000	€ -
Exploitatie personenvervoer	€ 106.000	€ 106.000	€ -
Subsidie- eenvoudig	€ 2.375.000	€ 2.263.000	€ 112.000
Subsidie - gemiddeld	€ 1.993.000	€ 1.585.000	€ 408.000
Subsidie - zwaar	€ 3.210.000	€ 3.155.000	€ 55.000
Investeringsbudget landelijk gebied	€ 578.000	€ 578.000	€ -
Bezwaar en beroep	€ 357.000	€ 357.000	€ -
Totaal	€ 9.620.000	€ 9.046.000	€ 574.000
			6%

Uit tabel 15 komt naar voren dat:

- De AL door inspanningen van de provincies met ongeveer € 574.200 per jaar voor bedrijven zijn afgenomen. Dit is een relatieve reductie van 6%.
- De implementatie van het rijkssubsidiekader bij een aantal van de provincies heeft geleid tot een vermindering van de administratieve lasten.

Tabel 16. Indicatieve 1-meting burgers.

Producten	AL burgers '10 (uren/jaar)	AL burgers '10 (€/jaar)	AL burgers '10 (uren/jaar)	AL burgers '10 (€/jaar)	Reductie (uren/jaar)	Reductie (€/jaar)
Subsidie- eenvoudig	7.700	€ -	7.300	€ -	400	€ -
Subsidie - gemiddeld	4.000	€ 180.000	4.200	€ 108.200	200	€ 72.000
Bezwaar en beroep	5.000	€ 122.000	4.700	€ 122.000	300	€ -
Totaal	16.700	€ 302.000	16.200	€ 230.200	900	€ 72.000
					5%	24%

Uit tabel 16 komt naar voren dat:

- De AL door inspanningen van de provincies met ongeveer 600 uur en € 72.000 per jaar zijn afgenomen.
- De tijdsbesteding van burgers met ongeveer 4% en de kosten met ongeveer 24% zijn afgenomen. Burgers¹² hoeven minder kosten te maken voor het verkrijgen van een accountantsverklaring.

Een aantal provincies heeft in de periode 2005 tot en met 2010 de nodige verbetermaatregelen doorgevoerd om de administratieve lasten te verminderen. Hierbij zijn niet alleen de administratieve lasten van autonome regelgeving, maar tevens lasten van regelgeving in medebewind gedereguleerd. De provincie Limburg heeft de totale lasten met 46% verminderd¹³. De provincie Zuid-Holland heeft de administratieve

¹² Hierbij gaat het vooral om georganiseerde burgers in de vorm van verenigingen.

¹³ 'Eindmeting Administratieve Lasten Provincie Limburg', 2011 SIRA Consulting

ve lasten met ongeveer 42% verminderd, waarvan de lasten uit autonome regelgeving zelfs met 62%¹⁴. Met deze inspanningen zijn de quickwins gerealiseerd en zijn ingrijpende maatregelen doorgevoerd. Hierdoor is het niet eenvoudig om verdere verbeteringen door te voeren.

¹⁴ 'Eindmeting Administratieve Lasten Provincie Zuid-Holland', 2011 SIRA Consulting

7 Ontwikkelingen

Naast de inspanningen die hebben geleid tot het verminderen van de AL, zoals deze met de indicatieve nulmeting in kaart zijn gebracht, wordt er vanuit de overheid aan initiatieven gewerkt om de regeldruk verder te verminderen. In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan een aantal van deze inspanningen en mogelijk effecten hiervan op de administratieve lasten.

7.1 I-NUP

Met de overheidsbrede implementatieagenda voor dienstverlening en e-overheid (I-NUP) wordt de basisinfrastructuur gerealiseerd voor de e-overheid. Binnen het I-NUP worden bouwstenen geïmplementeerd, die ervoor zorgen dat informatie snel en probleemloos kan worden uitgewisseld tussen burgers en overheden en tussen overheden onderling.

Door toepassing van deze bouwstenen kunnen processen, waarmee burgers te maken hebben, slimmer en efficiënter worden ingericht. Dit kan leiden tot een reductie van de administratieve lasten van burgers (AL-burger). In het onderzoek 'Onderzoek regeldruk e-overheid' dat SIRA Consulting in 2011 in opdracht van het ministerie van BZK heeft uitgevoerd, zijn de effecten van I-NUP inzichtelijk gemaakt. De totale omvang van de reductie is afhankelijk van de implementatie van het I-NUP.

De lasten voor de producten die gemeenten aanbieden, zoals 'Bezwaar en Beroep', 'Vakantiemelding bijstand', 'Parkeeronthefing' en 'evenementenvergunning' zullen hiermee afnemen.

7.2 Omgevingsdiensten (RUD's)

Gemeenten en provincies hebben inspanningen geleverd om omgevingsdiensten (regionale uitvoeringsdiensten) vorm te geven. Deze diensten vormen een robuust stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Hierbij gaat het om de Wabo-taken, meer concreet de omgevingsvergunning. De uitvoering van deze taken binnen de omgevingsdienst zorgt voor minder ervaren regeldruk voor ondernemers en een betere kwaliteit van de dienstverlening.

De inspanningen van gemeenten en provincies vertalen zich per 30 juni 2012 niet in een concrete reductie van administratieve lasten. De verwachting is dat deze inspanningen zich de komende periode zullen effectueren en hiermee de regeldruk voor bedrijven meetbaar en merkbaar zal verminderen. Daarnaast hebben de omgevingsdiensten een positieve uitwerking op het toezicht. Door afstemming tussen de verschillende overheden onderling, wordt efficiënter en effectiever toezicht gehouden.

7.3 Omgevingswet

Vanuit het ministerie van I&M wordt gewerkt aan de Omgevingswet. De Omgevingswet beoogt regels voor ruimtelijke projecten te bundelen en te vereenvoudigen. De tientallen wetten en honderden regelingen voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water worden geschrapt en er komt een wet met een uitvoeringsinstantie voor in de plaats. Door samenvoeging van regelgeving wordt integrale afweging van belangen meer mogelijk. Hierdoor kunnen meer projecten sneller tot stand worden gebracht. Hiermee worden niet alleen de administratieve lasten voor ondernemers verminderd, maar dit leidt ook tot kortere doorlooptijden. Burgers en bedrijven kunnen hiermee sneller aan hun activiteit beginnen. Voor met name ondernemers betekent dit dat investeringen sneller rendement opleveren.

7.4 Crisis en herstelwet

Het ministerie van I&M heeft de Crisis en herstelwet in 2013 permanent gemaakt. Hiermee is het eenvoudiger om af te wijken van het bestemmingsplan. De Chw maakt een versnelling van de besluitvorming mogelijk en vermindert de juridische risico's voor infrastructurele projecten, andere grote bouwprojecten en projecten op het gebied van duurzaamheid, energie en innovatie.

Hiermee worden de afwijkingsmogelijkheden van bestemmingsplannen verruimd. De procedures zijn hiermee eenvoudiger en dit leidt naar verwachting tot minder administratieve lasten voor aanvragers.

8 Conclusies en aanbevelingen

8.1 Conclusies

1. **Gemeten decentrale AL in 2010 zijn € 83 miljoen voor bedrijven, 8,3 miljoen uur en € 13 miljoen voor burgers**

De totale onderzochte AL, veroorzaakt door decentrale overheden, bedragen per 14 oktober 2010 ongeveer € 83 miljoen per jaar voor bedrijven. De AL voor burgers zijn geraamd op 8,3 miljoen uur en € 13 miljoen.

2. **Reductie decentrale AL tussen 2010 en 2012 is € 0,9 miljoen voor bedrijven, 1,2 miljoen uur en € 1,4 miljoen voor burgers**

De totale AL voor decentrale AL zijn in de periode 2010 en 2012 afgenomen tot € 82 miljoen per jaar voor bedrijven en 7,1 miljoen uur en € 11,4 miljoen voor burgers.

3. **Beperkte AL-reductie autonome regelgeving gerealiseerd**

Decentrale overheden hebben de afgelopen periode de nodige inspanningen geleverd om de AL te verminderen. De inspanningen richten zich niet alleen op de autonome regelgeving, maar tevens op de regelgeving die in medebewind wordt uitgevoerd. Deze laatstgenoemde regelgeving is in deze meting niet meegenomen en de inspanningen hiervan zijn hiermee niet zichtbaar.

4. **Ontwikkelingen zorgen voor een vermindering van de lasten na 2012**

De door de overheden ingezette ontwikkelingen zorgen naar verwachting na 2012 voor een vermindering van de administratieve lasten. Naast een reductie van lasten uit de autonome regelgeving, wordt verwacht dat de lasten uit regelgeving in medebewind worden verminderd.

8.2 Aanbevelingen

Op basis van het onderzoek en eerder uitgevoerde metingen bij decentrale overheden zijn aanbevelingen geformuleerd. Aanbevelingen per decentrale overheid zijn in de bijlage opgenomen, de algemene aanbevelingen onderstaand:

□ **Dereguleer zowel de autonome als regelgeving in medebewind.**

Naast de autonome regelgeving voeren de decentrale overheden eveneens regelgeving in medebewind uit. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de omgevingsvergunning in het kader van de wet milieubeheer. De regelgeving in medebewind die centraal wordt uitgevoerd veroorzaakt het merendeel van de lasten voor bedrijven en burgers¹⁵. Om de administratieve lasten significant te verminderen is het ook van belang de medebewindsregelgeving aan te passen. Een samenspel tussen het Rijk en de decentrale overheden is hierbij essentieel. Het Rijk kan de regelgeving vereenvoudigen, terwijl de decentrale overheden de aanvullende eisen verminderen en de uitvoering optimaliseren.

□ **Voorkomen regeldruk door deze vooraf integraal in beeld te brengen.**

Het voorkomen van regeldruk door hier vooraf op te toetsen is effectiever dan achteraf de regelgeving aan te passen. Hierbij moet niet alleen worden gekeken naar de AL, maar ook naar de andere lasten die worden beïnvloed door nieuwe of gewijzigde regelgeving. Dit betreft bijvoorbeeld de lasten van de uitvoering door de provincie zelf, de uitvoeringslasten, maar bijvoorbeeld ook de gevolgen voor de nalevingskosten en het toezicht.

Voor gemeenten is in samenwerking met het ministerie van BZK de 'Lokale Effectentoets' ontwikkeld. Met deze toets kunnen vooraf de effecten van autonoom beleid inzichtelijk worden gemaakt. De 'Lokale Effectentoets' biedt daarnaast inzicht in de mogelijkheden waarop regelgeving lastenarmer kan worden vormgegeven. De LET sluit aan op de uitgangspunten van het Integrale afwegingskader voor Beleid en Regelgeving (IAK) van het Rijk.

□ **Verzamel best practices en wissel deze uit.**

Binnen de overheid is reeds enkele jaren aandacht voor het verminderen van de administratieve lasten voor bedrijven en burgers. Een groot deel van de genomen maatregelen zijn door individuele decentrale overheden ontwikkeld. Het uitwisselen van de best practices tussen de decentrale overheden maximaliseert het rendement en zorgt voor een verdere afname van de regeldruk.

Wij stellen daarom voor om voor de belangrijkste autonome regelgeving de best practices te inventariseren en deze te delen met de andere decentrale overheden. In het verleden zijn op deze wijze resultaten geboekt, maar deze acties bieden de nodige kansen om nog verdere reducties te realiseren. Hiervoor is het van belang de best practices zo volledig mogelijk te beschrijven, bijvoorbeeld door het opstellen van verordeningsteksten, procedures, procesbeschrijvingen en formulieren. Zo kunnen overheden die bepaalde reductiemaatregelen nog niet hebben doorgevoerd, snel en efficiënt de regeldruk binnen de eigen organisatie verminderen. Naast de best practices voor de autonome regelgeving zijn er ook best practices ten aanzien van de uitvoering van regelgeving in medebewind.

¹⁵ Inschatting op basis van ervaringen van SIRA Consulting naar aanleiding van meer dan 100 dereguleringsonderzoeken bij gemeenten en een enkele lastenmetingen bij provincies.

Bijlagen:

- I. **Aanbevelingen gemeenten**
- II. **Aanbevelingen waterschappen**
- III. **Aanbevelingen provincies**

I. Aanbevelingen gemeenten

In deze bijlage staan aanbevelingen opgenomen voor een aantal onderzochte producten. Deze aanbevelingen zijn geformuleerd op basis van de uitgevoerde meting en de kennis en ervaring die SIRA Consulting heeft bij gemeenten en de uitvoering van autonome regelgeving.

□ ***Omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan.***

Door meer verschillende activiteiten binnen bestemmingsplannen toe te staan, hoeft voor minder activiteiten een omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan te worden aangevraagd. Niet alleen worden hiermee de AL voor bedrijven beperkt, maar tevens de uitvoeringslasten van gemeenten verminderd.

Gemeenten zijn voor deze ruimte echter ook afhankelijk van de belanghebbenden en mede overheden. Globaal en flexibel bestemmen legt niet de bestaande situatie vast, maar biedt ook mogelijkheden om in de toekomst bij te bouwen, om gronden of gebouwen 'anders' te gaan gebruiken. Kortom ruimere gebruiks- en bouw mogelijkheden. Door globaal te bestemmen zullen bouwactiviteiten 'die toch mogelijk moeten zijn' geen extra procedure hoeven te doorlopen (er hoeft niet van het bestemmingsplan afgeweken te worden). Door flexibel te bestemmen kunnen bouwactiviteiten die voorheen een relatief zware procedure moesten doorlopen, nu met een kortere procedure mogelijk gemaakt worden. Binnen een aantal gemeenten wordt hier zoveel mogelijk mee gewerkt, zoals de gemeente Lelystad.

□ ***Parkeeronthefing bedrijven.***

Met het verstrekken van een parkeeronthefing bedrijven voor onbepaalde tijd, wordt het aantal jaarlijkse aanvragen verminderd. Tevens leidt digitalisering, door gebruik te maken van onder andere e-herkenning, tot het optimaliseren van het aanvraagproces en het verminderen van de gegevensuitvraag.

□ ***Kabel en leidingen in de openbare grond.***

Het verminderen van het aantal indieningsvereisten, vermindert de kosten voor het aanvragen. Het beperken van het aantal gevraagde (kadastrale) tekeningen vermindert de kosten voor de aanvrager. Het vragen om een situatietekening (bijvoorbeeld door aan te geven op google maps) maakt de aanvraag eenvoudiger.

□ ***Ontheffing rijden in het voetgangersgebied.***

Door gebruik te maken van vooraf ingevulde digitale aanvraagformulieren (bij voorkeur een webmodule) kunnen de AL worden verminderd. Hierdoor hoeven er geen uitgebreide gegevens te worden ingevuld en bewijsstukken te worden overlegd. Het invullen van NAW-gegevens, reden aanvraag en het kenteken zijn voldoende voor de aanvraag van een dergelijke ontheffing. Gemeenten als Sittard-Geleen en Rhenen vragen geen bewijsstukken.

□ ***Monumentenvergunning gemeenten.***

De monumentenvergunning gemeenten kan op verschillende manieren worden gedereguleerd:

- Het verminderen van het aantal gemeentelijke monumenten. Met het doorvoeren van deze maatregel, worden minder vergunningen aangevraagd. Hierbij kan kritisch worden nagegaan welke panden historische waarde vertegenwoordigen. In bijvoorbeeld de gemeente Teylingen wordt gewerkt met een waarderingssysteem. Wanneer bestaande gemeentelijke monumenten in deze waardering een te laag aantal punten behalen, zal dit niet meer worden beschouwd als een gemeentelijk monument.
- Het opstellen van algemene regels voor activiteiten, zoals regulier onderhoud en deze vrijstellen van de vergunningplicht. Alleen die activiteiten vergunnen die effect hebben op het monument. Hiermee neemt het aantal vergunningen af. De gemeente Den Haag werkt sinds

2010 met algemene regels voor onderhoud, waarbij het uiterlijk van het monument en de gebruikte materialen niet wijzigen.

- Het verminderen van de te vragen indieningsvereisten, zoals bouwtekeningen van de huidige en toekomstige situatie leidt tot een reductie van de AL.

□ **Omgevingsvergunning in- en uitrit.**

Het opstellen van algemene regels leidt tot een vermindering van het aantal aanvragen en derhalve tot een reductie van de AL. Algemene regels zonder een meldplicht hebben hierbij de voorkeur, omdat de initiatiefnemer geen gegevens hoeft te overleggen. Wanneer informatie vooraf vereist is kan worden gekozen voor algemene regels met een meldingsplicht.

□ **Evenementenvergunning groot.**

De evenementenvergunning groot kan op verschillende manieren worden gereguleerd:

- Voor terugkerende evenementen een vergunning verstrekken voor meerdere jaren, waarbij door middel van een meldplicht wijzigingen worden doorgegeven. Hierdoor hoeft niet jaarlijks uitgebreide informatie te worden aangeleverd aan de gemeente. De gemeente Sint-Oedenrode werkt met een evenementenvergunning die 5 jaar geldig is.
- Werk met een combinatievergunning. In veel gemeenten moeten naast de evenementenvergunning ook andere vergunningen en ontheffingen worden aangevraagd.
- Verminder het aantal evenementen dat onder een vergunningplicht valt. Voor veel evenementen volstaat een melding met een beperkt aantal gegevens. Hierdoor hoeft een initiatiefnemer minder informatie aan te leveren.

□ **Evenementenmelding**

De evenementenmelding kan worden gereguleerd door het opstellen van algemene regels waaraan evenementen moeten voldoen. Wanneer het evenement niet op de openbare weg plaatsvindt kan dit zelfs zonder melding. In de gemeente Nijkerk is voor kleine evenementen, zoals een straatfeest of buurtbarbecue geen vergunning of melding vereist.

□ **Omgevingsvergunning kappen**

De omgevingsvergunning kappen kan worden geschrapt. Vooral in gemeenten waar de beeldbepalende bomen op gemeentegrond staan is er geen reden de omgevingsvergunning kappen te hantieren. De gemeente kan haar regulerende rol met betrekking tot het groenbeleid blijven uitoefenen, wanneer de bomen op de eigen grond staan.

Gemeenten kunnen ook de vergunningplicht afschaffen voor bomen die niet op de bomenlijst voorkomen. Waardevolle en/of monumentale bomen kunnen op een bomenlijst worden geplaatst. Alleen voor het vellen van deze bomen is een vergunning vereist, waarmee de gemeente het groenbeleid kan blijven uitoefenen. Voor de overige bomen is geen vergunning of melding vereist. Zo heeft de gemeente Amersfoort de 21.500 meest waardevolle bomen in de stad zijn op een bomenlijst gezet. Dit zijn bomen van de gemeente, van inwoners en van organisaties en instellingen. Voor bomen die niet op deze lijst staan hoeven eigenaren, na instemming van de gemeenteraad, vanaf 1 januari 2014 geen kapvergunning meer aan te vragen als zij een boom weg willen halen.

Bij nieuwe plannen en ontwikkelingen maakt de bomenlijst vooraf aan iedereen duidelijk met welke bomen rekening moet worden gehouden. Zo combineert de bomenlijst de blijvende zorg voor de bomen in de stad met het zorgvuldig meewegen van consequenties voor bomen bij nieuwe plannen en minder regels voor inwoners.

- ***Ontheffing geluidshinder APV***

Door gebruik te maken van algemene regels kan het aantal ontheffingen worden verminderd. Hierbij dienen de regels zo te worden vormgegeven dat alleen in specifieke situaties, waar geluidshinder onoverkomelijk is, een ontheffing moet worden aangevraagd.
- ***Omgevingsvergunning reclame***

De omgevingsvergunning voor reclame kan worden afgeschaft. Om onwenselijke reclame-uitingen te voorkomen bieden algemene regels voldoende regulerend vermogen. Gemeente Den Helder en gemeente Eindhoven maken bijvoorbeeld gebruik van deze algemene regels.
- ***Marktvergunning***

Het verminderen van het aantal indieningsvereisten, vermindert de kosten voor het aanvragen. Daarnaast leidt het digitaliseren van formulieren tot een reductie van de AL.
- ***Ventvergunning***

De ventvergunning kan worden afgeschaft. In bijvoorbeeld de gemeenten Breda en andere Wet-Brabantse gemeenten is deze vergunning afgeschaft. Hiermee zijn de administratieve lasten verminderd.
- ***Kwijtschelden belastingen, bestaande cliënten***

Door belastingen automatisch kwijt te schelden van bestaande cliënten kunnen de AL worden gereduceerd. In de praktijk wordt dit reeds door een groot aantal gemeenten gebruikt.
- ***Bezwaar en beroep***

Het digitaliseren van het bezwaar en beroep leidt tot een vermindering van de AL. Hierbij kunnen ook de indieningsvereisten worden teruggebracht, zoals het niet meer vragen naar een kopie van het besluit waar bezwaar tegen wordt gemaakt. Daarnaast wordt door steeds meer gemeenten gebruik van mediationvaardigheden. Dit leidt niet alleen tot een vermindering van de AL, maar tevens een besparing van de gemeentelijke uitvoeringslasten.
- ***Gehandicapten parkeerkaart***

De AL voor het aanvragen van de gehandicapten-parkeerkaart verminderen wanneer deze digitaal kan worden aangevraagd. Wanneer de gemeente op de hoogte is van de gezondheid van de cliënt is een aanvullend geneeskundig onderzoek niet meer nodig. Hierbij is het van belang dat wordt aangesloten bij het Nationaal Parkeer Register van de RDW. De parkeerkaart kan snel worden aangevraagd en bij verlies wordt de oude automatisch geblokkeerd. Hiermee hoeven burgers minder tijd te besteden, dit zorgt voor een afname van de AL.
- ***Collectevergunning***

De collectevergunning kan worden afgeschaft. Door publicatie van het collecterooster van de CBF op de infopagina van de gemeenten kunnen burgers kennis nemen van wanneer er door welke instellingen wordt gecollecteerd. Lokale verenigingen en instellingen kunnen door publicatie van het collecterooster hun moment van collecteren aanpassen.
- ***Bijstandsuitkering voorschot***

De AL voor burgers worden verminderd door het voorschot op de bijstandsuitkering te automatiseren. Een aantal gemeenten maakt hier reeds gebruik van.

II. Aanbevelingen waterschappen

In deze bijlage staan aanbevelingen opgenomen voor de waterschappen.

□ ***Vergunningen Keur***

Om de administratieve lasten voor bedrijven en burgers te verminderen is het model Keur geactualiseerd. Daarnaast is een model algemene regels en een model legger opgesteld. Deze worden nu door de waterschappen uniform overgenomen. Dit zorgt voor minder en eenvoudigere regels. Meer werken met algemene regels (bij voorkeur zonder meldplicht) leidt tot een vermindering van de vergunningaanvragen en een afname van de administratieve lasten.

□ ***Meldingen Keur***

Met het model Keur worden ook de administratieve lasten ten aanzien van de meldingen vermindert. Een verdere reductie wordt gerealiseerd wanneer meer met algemene regels zonder meldplicht wordt gewerkt.

□ ***Kwijtschelden belastingen***

Bij 16 waterschappen wordt het recht op kwijtschelding van belastingen bij vervolgaanvragen van burgers geautomatiseerd. Het verbreden van dit initiatief voor alle waterschappen leidt tot een verdere afname van de administratieve lasten van burgers. Tevens wordt hiermee een besparing gerealiseerd van de uitvoeringskosten.

□ ***Bezwaar en beroep***

Mediationvaardigheden in het afhandelen van bezwaar worden door steeds meer waterschappen gebruikt. Het verbreden van deze initiatieven al dan niet met behulp van het ministerie van BZK zorgt voor een vermindering van de administratieve lasten van bedrijven en burgers. Tevens ervaren zij de dienstverlening van de overheid als prettiger.

III. Aanbevelingen provincies

In deze bijlage staan aanbevelingen opgenomen voor de provincies.

□ ***Subsidies***

Een groot deel van de autonome administratieve lasten van provincies vloeit voort uit de afgifte van subsidies aan bedrijven (inclusief maatschappelijke instellingen) en (georganiseerde) burgers. Een aantal provincies heeft het Rijkssubsidiekader geïmplementeerd en hiermee is een reductie van de administratieve lasten gerealiseerd. Met het verder doorvoeren van het Rijkssubsidiekader leidt dit tot een verdere vermindering van de lasten.

□ ***Bezwaar en beroep***

Mediationvaardigheden in het afhandelen van bezwaar worden door steeds meer provincies gebruikt. Het verbreden van deze initiatieven, al dan niet met behulp van het ministerie van BZK, zorgt voor een vermindering van de administratieve lasten van bedrijven en burgers. Tevens ervaren zij de dienstverlening van de overheid als prettiger.